मंत्रिमंडळ निर्णय : **दिनांक : 1 जून, 2011**

मुंबई, दि. 1 : आज झालेल्या राज्य मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात आले आहेत.

स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजनेचे राष्ट्रीय ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानात (National Rural Livelihoods Mission) (NRLM) रुपांतर

दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांचे जीवनमान सुधारुन त्यांना दर्जेदार व प्रतिष्ठेचे जीवन जगता यावे यासाठी त्यांचे बचतगटाद्वारे व संघीकरण करुन गरीबांच्या, गरीबांनी, गरीबांसाठी विकसीत केलेल्या संघटनांतून शाश्वत उपजिवीकेची उपलब्धता व्हावी यासाठी विविध उपक्रम सुरु करण्यास उद्युक्त करण्यासाठी राष्ट्रीय ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान (National Rural Livelihoods Mission- NRLM) सुरु करण्याचे योजिले आहे. त्यानुसार राज्यामधील प्रत्येक महसूल विभागातील सर्वात कमी मानवी विकास निर्देशांक असलेले जिल्हे पहिल्या टप्प्यात निवडून तेथे राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान राबविण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे. टप्प्याटप्प्याने हे अभियान राज्यभर लागू करण्यात येईल. हे अभियान ७५ टक्के केंद्र व २५ टक्के राज्य पुरस्कृत निधीतून असणार आहे.

विविध विभागांकडून स्थापन करण्यात आलेल्या स्वयंसहायता गटांमधील दारिद्र्य रेषेखालील पात्र व गरजू स्वरोजगारींना लाभ देऊन त्यांचे उन्नतीकरण एका छत्राखाली व्हावे यासाठी राज्य ग्रामीण जिवनोन्नती अभियान हा एकमेव प्रकल्प असेल व इतर विभाग या प्रकल्पाशी समन्वय करतील.

यामध्ये स्वरोजगारींचे गट तयार करुन त्यांना किमान रु.१०,०००/- व कमाल रु.१५,०००/- प्रति गट फिरता निधी, प्रति लाभार्थी सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी रु.१५,०००/- व अनुसूचित जाती/जमातींसाठी रु.२०,०००/- स्वंयसहाय्यता गटांसाठी रु.२.५० लाख इतके बीज भांडवल अनुदान घेतलेल्या कर्जाच्या वेळीच परतफेडीवर ७% टक्क्यांच्या वरील व्याजाच्या रक्कमेवर अनुदान, गटांच्या संघाची परिणामकारकता व क्षमता वाढावी यासाठी गाव/पंचायत स्तरावरील संघासाठी रु.१०,०००/-, गटस्तरावरील संघासाठी रु.२०,०००/- व जिल्हास्तरावरील संघासाठी रु.१,००,०००/- इतके प्रोत्साहन अनुदान देण्याची तरतूद आहे. यामध्ये रोजगार निर्मितीबरोबरच वेतन देऊ शकणारे नोकरी कौशल्यवृध्दी प्रशिक्षणाचे विशेष प्रकल्पही राबविण्यात येतील.

या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी मा. मुख्यमंत्री महोदय यांचे अध्यक्षतेखाली राज्यस्तरीय समिती स्थापन करण्यात येणार आहे. तसेच जिल्हा-तालुका स्तरावर समित्या स्थापण्यात येणार आहेत.

हे अभियान राबविण्यासाठी सन २०११-१२ मध्ये प्रशासकीय व अभियानाचा खर्च एकूण रु.४०० कोटी इतका अंदाजित करण्यात आला असून त्यामध्ये केंद्र शासनाचा हिस्सा रु.३०० कोटी व राज्यशासनाचा हिस्सा रु.१०० कोटी इतका अपेक्षिला आहे.

येत्या ७ वर्षात राज्यातील ४५ लाख दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण कुटुंबांना उत्पन्नाचे शाश्वत स्त्रोत उपलब्ध करुन त्यांना दारिद्र्यातून कायमस्वरुपी बाहेर काढण्यासाठी हे अभियान आहे.

मुंबई न्यायालय फी अधिनियम, १९५९ मध्ये सुधारणा

महाराष्ट्रात मुंबई न्यायालय फी अधिनियम, १९५९ अन्वये न्यायालय फी आकारण्याच्या पध्दती नमूद करण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार मुद्रांकाच्या स्वरुपात, मुद्रांक उमटविणे किंवा चिकटविणे, अशा प्रकारे फी जमा करण्यात येते.

मुद्रांकाची उपलब्धता नसणे व अन्य कारणांमुळे नागरिकांची गैरसोय होते. यावर उपाय म्हणून मुद्रांक फी ई-चलन पध्दतीने भरण्याबाबत आज मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत निर्णय घेण्यात आला. त्यामुळे नागरिकांचा वेळ व पैशाची बचत होऊ शकेल. ही पध्दत सोयीस्कर व सुरक्षित आहे, त्या अनुषंगाने मुंबई न्यायालय फी अधिनियम, १९५९ मध्ये आवश्यक ती सुधारणा करण्यात येईल.

..२

राज्याचे व्यसनमुक्तीचे धोरण जाहीर करण्याचा निर्णय

सार्वजनिक आरोग्य व जनतेच्या आरोग्य रक्षणासाठी (औषधीय प्रयोजना व्यतिरिक्त) भारताच्या राज्य घटनेतील अनुच्छेद ४७ मधील मार्□दर्शक तत्वानुसार मादक पदार्थावर बंदी घालण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. त्यानुसार दारुचे तथा इतर व्यसनांचे सामाजिक दुष्परिणाम दूर करण्यासाठी राज्याचे व्यसनमुक्तीचे धोरण जाहीर करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

या धोरणानुसार बेकायदा दारुचे संपूर्ण निर्मूलन व वैध दारुचे प्रभावी नियंत्रण केले जाईल. समाज प्रबोधन व मतपरिवर्तनातून व्यसनमुक्त समाज निर्माण करण्याचे उद्दिष्ट साध्य करण्यात येईल. हे व्यसनमुक्ती धोरण संपूर्ण राज्यात ला□ू करण्यात येईल.

व्यसनमुक्ती धोरणात ज्या ज्या विभा□ांना आपली कर्तव्ये पार पाडावयाची आहेत ते विभा□ सध्या अस्तित्वात असलेल्या कर्मचारीवृंदामार्फत राज्यात धोरणाची अंमलबजावणी करतील.

मुंबई ग्रामपंचायत कायदा १९५८ मध्ये सुधारणा.

राज्य शासनाने नुकताच जिल्हा परिषद, पंचायत समिती व ग्रामपंचायतीमध्ये महिलांसाठी ५० टक्के जा□ा आरक्षित करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

येत्या ३ महिन्यात राज्यात १४१६ ग्रामपंचायतींच्या निवडणुका असल्याने या निवडणुकांमध्ये अनुसूचित जमाती, अनुसूचित जाती व ना□रिकांचा मा□ासवर्□ या प्रव□ात महिलांना निवडणुकांना उभे रहाण्याकरीता जात पडताळणी प्रमाणपत्र संबंधित जात पडताळणी प्रमाणपत्र आवश्यक आहे. यामुळे शासनाने आता असा निर्णय घेतला आहे की, मुंबई ग्रामपंचायत कायद्यात सुधारणा करुन ज्या उमेदवारांना आरक्षित जा□ांवर निवडणुकीला उभे रहावयाचे आहे त्यांना जात पडताळणी प्रमाणपत्र नामनिर्देशन पत्रासोबत न जोडता त्यांनी फक्त जात पडताळणी समितीकडे अर्ज केल्याचा पुरावा सादर करावा. मात्र निवडणूक झाल्यावर ४ महिन्यांच्या आत असे जात पडताळणी प्रमाणपत्र सादर करावयाचे आहे. यामुळे ग्रामपंचायती येत्या ३ महिन्यांत होणाऱ्या निवडणुकांमध्ये आरक्षित जा□ांवर महिलांकरीता निवडणुकीस उभे रहाण्यात उमेदवारांना अडचण येणार नाही.

दुधाळ संकरीत □ाई- म्हशींचे वाटप करण्याची नावीन्यपूर्ण योजना

राज्यातील ग्रामीण भा□ात दुग्ध उत्पादनास चालना देण्यासाठी दुधाळ संकरीत □ाई / म्हशींचे वाटप करणे ही नावीन्यपूर्ण योजना सन २०११-१२ पासून राज्यात राबविण्यास मान्यता देण्यात आली.

राज्यस्तरीय योजनेतुन यासाठी सन २०११-१२ मध्ये रु. ४०.६६ कोटी चा निधी मंजुर करण्यात आलेला आहे. या योजनेसाठी प्रति दुधाळ □ाय / म्हैस यांच्या खरेदीची आधारभूत किंमत रु. ४०,०००/- करण्यात आलेली आहे.

सहा दुधाळ □ाई / म्हशीच्या □टाची किंमत रु. ३,३८,०००/- असून खुल्या प्रव□ासाठी ५० टक्के अनुदान म्हणजेच रु. १,६९,०००/- व अनुसूचित जाती / जमातीसाठी ७५ टक्के अनुदान म्हणजेच रु. २,५३,५००/- देण्यात येणार आहे.

या योजनेमुळे दरवर्षी १९७१ लाभार्थ्यांना रोज□ार मिळणार असून राज्याच्या दूध उत्पादनात वार्षिक ७० हजार मेट्रीक टन एवढी वाढ अपेक्षित आहे.

..३

कंत्राटी पध्दतीने मांसल कुक्कुट पालन
करण्याची नावीन्यपूर्ण योजना

कंत्राटी पध्दतीने मांसल कुक्कुट पक्षी पालन करणे ही नावीन्यपूर्ण योजना सन २०११-१२ पासून राज्यात राबविण्यास मान्यता देण्यात आली.

राज्यस्तरीय योजनेतून यासाठी सन २०११-१२ मध्ये रु.२९.७७ कोटी चा निधी मंजूर करण्यात आला आहे. या योजनेअंतर्□त ४००० मांसल पक्षांकरीता कुक्कुट पक्षी□ृह व अनुषं□िक बाबींकरीता रु.९.०० लाख खर्च येणार असून सर्वसाधारण प्रव□ातील लाभार्थ्यांना ५० टक्के रु.४.५० लाख व अनुसूचित जाती / जमाती प्रव□ातील लाभार्थ्यांना ७५ टक्के म्हणजेच रु.६.७५ लाख अनुदान देण्यात येणार आहे.

कंत्राटदार कंपन्यांमार्फत लाभार्थ्यांना एक दिवसीय कुक्कुट पिल्ले, खाद्य, औषधी लस, कुक्कुटपालनाचे प्रशिक्षण, इ. सेवा पुरविण्यात येणार असून दोन महिन्यांनी तयार झालेले मांसल पक्षी कंत्राटदार कंपनी परत विकत घेणार असल्याने लाभार्थ्यास खात्रीशीर विक्रीव्यवस्था उपलब्ध होईल.

या योजनेमुळे ग्रामीण भा□ात दरवर्षी ४८० लाभार्थ्यांना रोज□ार मिळणार असून प्रतिवर्षी २२.७५ हजार मेट्रीक टन कुक्कुट मांस उत्पादनात वाढ होणार आहे.

----

१० शेळ्या आणि १ बोकड □ट
वाटप करण्याची योजना

राज्यातील ३३ जिल्ह्यात अंशत: ठाणबंद पध्दतीने सं□ोपन करण्यासाठी १० शेळ्या आणि १ बोकड □ट वाटप करणे ही योजना सन २०११-१२ पासून राज्यात राबविण्यास मान्यता देण्यात आली.

राज्यस्तरीय योजनेतून यासाठी सन २०११-१२ मध्ये रु.२०.०० कोटी चा निधी मंजूर करण्यात आला आहे. उस्मानाबादी / सं□मनेरी शेळी □टासाठी प्रकल्प किंमत रु.८७,८५७/- व स्थानिक जातीच्या शेळी □टाची प्रकल्प किंमत रु.६४,९७४/- असेल.

या योजनेअंतर्□त १० शेळ्या आणि १ बोकड यांच्या □टासाठी सर्वसाधारण प्रव□ातील लाभार्थ्यांना ५० टक्के व अनुसूचित जाती / जमाती प्रव□ातील लाभार्थ्यांना ७५ टक्के अनुदान देण्यात येणार आहे.

या योजनेमुळे ग्रामीण भा□ात ४३२९ लाभार्थ्यांना रोज□ार मिळणार असून राज्यातील शेळ्यांच्या मांस उत्पादनात वाढ होणार आहे.

गोखले राज्यशास्त्र व अर्थशास्त्र संस्थेतील शिक्षकीय पदांना
सहावा वेतन आयोग लागू

गोखले राज्यशास्त्र व अर्थशास्त्र पुणे या अभिमत विद्यापीठातील शिक्षकीय पदांना उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या दि. १२ ऑगस्ट २००९ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या वेतनश्रेण्या व इतर तरतुदी जशाच्या तशा दि.१ जानेवारी २००६ पासून लागू करण्यास तसेच दि.१ जानेवारी २००६ ते ३१ मार्च २०१० पर्यंतची थकबाकी अदा करण्यास मान्यता देण्यात आली.

सहावा वेतन आयोग दिनांक ०१ जानेवारी २००६ पासून लागू केल्यास, दिनांक ०१ जानेवारी २००६ ते ३१ मार्च २०१० पर्यंतच्या वाढीव थकबाकीच्या ८० टक्के परतावा विद्यापीठ अनुदान आयोगामार्फत होणार असल्याने हा निर्णय घेण्यात आला.

..४

माथेरान येथे तहसिल संव□तील अधिकारी
नेमण्याचा निर्णय

शासनाच्या जमिनीवर सुयोग्य नियंत्रण ठेवण्याच्या दृष्टीकोनातून माथेरान येथे तहसिल संव□तील अधिकारी नेमण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

राय□ड जिल्ह्यातील माथेरान हे ज□प्रसिध्द □िरीस्थान आहे. माथेरानच्या अनेक वैशिष्टयांपैकी एक महत्वपूर्ण बाब म्हणजे तेथील सर्व जमीन शासनाच्या मालकीची आहे व खाज□ी व्यक्ती/संस्थांना शासनाने भाडेपट्टयांने दिली आहे.

सध्या तहसिल कार्यालयाच्या संबंधात महसुली कामाकरिता माथेरानच्या ना□रिकांना कर्जत येथे जावे ला□ते. हे माथेरान येथील ना□रिकांना अतिशय □ैरसोईचे आहे. या अडचणीची नोंद घेऊन हा निर्णय घेण्यात आला आहे.

माथेरान येथे तहसिल संव□तील अधिकारी कार्यरत झाल्यानंतर तेथील ना□रिकांना महसुली कामाकरिता कर्जतला जाण्याची □रज राहणार नाही.

श्री साईबाबा संस्थान विश्वस्त व्यवस्था (शिर्डी)
अधिनियमात सुधारणा करण्याचा निर्णय

शासकीय मंडळे, शासकीय कंपन्या व शासनाच्या अधिपत्याखाली असणा-या संस्था यांना सहाय्य / अनुदान उपलब्ध करुन देण्याचे अधिकार श्रीसाईबाबा संस्थान विश्वस्तव्यवस्था शिर्डी या न्यासास प्रदान करण्याचा आणि त्यानुसार श्री साईबाबा संस्थान विश्वस्त व्यवस्था (शिर्डी) अधिनियम २००४ च्या कलम २१ मध्ये दुरुस्ती करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

श्री साईबाबा संस्थान विश्वस्त व्यवस्था (शिर्डी) अधिनियम २००४ च्या कलम २१ खाली विश्वस्त निधिचा विनियो□ करण्यासंबंधी विस्तृतपणे तरतुदी नमूद करण्यात आल्या आहेत. मा□ील काही वर्षात शिर्डी येथील श्रीसाईबाबांच्या समाधीचे दर्शन घेण्यासाठी येणा-या भाविकांच्या संख्येत सातत्याने मोठ्या प्रमाणावर वाढ होत आहे. त्यासाठी शिर्डी येथे विमानतळ, रेल्वे स्थानक, बस स्थानके व तत्सम इतर सुविधा आणि त्यासाठी ला□णा-या इतर पायाभुत सुविधा वृध्दीं□त करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी राज्य शासनाची पूर्व परवान□ी घेऊन या संदर्भात राज्य शासन वेळावेळी विनिर्दिष्ट करेल त्या मर्यादेत आणि अशा अटी व शर्तींना अधीन राहून हा निर्णय घेण्यात आला आहे.